

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

©2020 **Филипенко О. М., Колесник Т. С.**

УДК 339.37:658.15
JEL: D92; F14; F19; G32; L81

Филипенко О. М., Колесник Т. С. Методичний інструментарій оцінювання фінансового потенціалу підприємства роздрібною торгівлі

Метою статті є обґрунтування методичного інструментарію, напрямків аналізу та оцінювання фінансового потенціалу підприємств роздрібною торгівлі. У ході дослідження визначено зміст стратегічного фінансового аналізу для підприємств роздрібною торгівлі. Доведено, що важливим напрямом стратегічного фінансового аналізу є дослідження фінансового потенціалу підприємств роздрібною торгівлі, яке запропоновано здійснювати за двома аспектами: 1) визначення наявності та достатності фінансових ресурсів; 2) аналіз рівня розвитку фінансових компетенцій. Визначено завдання, які вирішуються під час оцінки фінансових можливостей підприємств. Обґрунтовано аналітичну систему оцінки фінансового потенціалу підприємств роздрібною торгівлі, яка враховує стан ресурсної та компетентнісної складових фінансового потенціалу за критеріями наявності фінансових ресурсів, їх забезпеченості джерелами фінансування, а також рівня розвитку фінансових компетенцій. Це дозволило забезпечити комплексність і системність дослідження внутрішніх фінансових можливостей підприємств роздрібною торгівлі. Для вивчення стану наявних фінансових ресурсів розроблено систему показників, що дозволяють дослідити ресурсну складову фінансового потенціалу за критеріями наявності фінансових ресурсів та їх забезпеченості джерелами фінансування. Основними складовими фінансових компетенцій підприємств роздрібною торгівлі визначено: компетенції із забезпечення платоспроможності, підвищення ділової активності та рентабельності, компетенції з вартісного управління. Для визначення рівня їх розвитку на підприємствах запропоновано систему оцінних показників. Дослідження зв'язку стану ресурсної складової фінансового потенціалу та розвитку фінансових компетенцій пропонується проводити з використанням методу комбінаційного аналітичного групування.

Ключові слова: фінансовий потенціал, фінансова стратегія, фінансовий аналіз, фінансові компетенції, система показників, індикатори, оцінка.

DOI:

Табл.: 2. **Бібл.:** 10.

Филипенко Олена Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економіки та управління, Харківський державний університет харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)

E-mail: emfil@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0647-881X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/G-9900-2017>

Колесник Тетяна Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та управління, Харківський державний університет харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)

E-mail: tatyana2013@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2490-7566>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/ABB-6633-2020>

UDC 339.37:658.15
JEL: D92; F14; F19; G32; L81

Fylypenko O. M., Koliiesnik T. S. The Methodical Instrumentarium for Assessing the Financial Potential of the Retail Trade Enterprise

The article is aimed at substantiating the methodical instrumentarium, the directions of analysis and assessment of the financial potential of retail trade enterprises. In the course of research, the content of strategic financial analysis for retail trade enterprises is defined. It is proved that an important direction of strategic financial analysis is the study of the financial potential of retail trade enterprises, which is proposed to be carried out in view of two aspects: 1) determining the availability and sufficiency of financial resources; 2) analysis of the level of development of financial competencies. The tasks that are being solved during the assessment of financial capabilities of enterprises are defined. The analytical system for assessing the financial potential of retail trade enterprises is substantiated, which takes into account the status of both resource and competent components of financial potential according to the criteria for availability of financial resources, their provision with sources of financing, as well as the level of development of financial competencies. This allowed to ensure the complexity and systematicity in the research of internal financial capabilities of retail trade enterprises. To study the status of available financial resources, a system of indicators has been developed, allowing to investigate the resource component of financial potential according to the criteria for the availability of financial resources and their provision by sources of financing. The main components of financial competencies of retail trade enterprises are: competences to ensure solvency, increase business activity and profitability, competence in value management. To define the level of their development, the enterprises were offered a system of estimating indicators. The research of communication of the status of the resource component of financial potential and the development of financial competencies is proposed to be carried out using the method of combination analytical grouping.

Keywords: financial potential, financial strategy, financial analysis, financial competencies, system of indicators, indicators, valuation.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 10.

Fylypenko Olena M. – PhD (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Economics and Management, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (333 Klochkivska Str., Kharkiv, 61051, Ukraine)

E-mail: emfil@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0647-881X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/G-9900-2017>

Koliesnik Tetiana S. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Management, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (333 Klochkivska Str., Kharkiv, 61051, Ukraine)

E-mail: tatyana2013@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2490-7566>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/ABB-6633-2020>

А овгостроковість стратегічних фінансових цілей вимагає всебічного дослідження чинників фінансового середовища, вплив якого визначає умови реалізації фінансової стратегії. Через наявність часового лагу між розробкою та здійсненням стратегічно орієнтованих фінансових заходів вивчення таких чинників має бути спрямоване не стільки на констатацію поточної ситуації на фінансових ринках, скільки на визначення тих тенденцій, слабкі сигнали щодо виникнення яких можуть вплинути на ступінь реалізації фінансових цілей у майбутньому. Вирішення такого завдання вимагає застосування спеціальних методів і процедур, які в управлінській теорії та практиці отримали назву стратегічного аналізу.

Зважаючи на напрями фінансової стратегії, зміст стратегічного фінансового аналізу для підприємств роздрібною торгівлі має визначитися виявленням можливостей і загроз зовнішнього фінансового середовища, а також аналізом і оцінкою фінансового потенціалу, що забезпечує внутрішні передумови реалізації цілей фінансування та інвестування. Якість оцінювання фінансового потенціалу визначає якість управління ним, а відповідно, і конкурентоспроможність підприємства, його ділову активність, ступінь реалізації економічних інтересів підприємства та його партнерів, стійкий фінансовий стан, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість підприємства.

Вагомий внесок у дослідження проблем аналізу та оцінювання фінансового потенціалу підприємств під час формування фінансової стратегії здійснили Масляк О. І., Фомін П. А., Кудіна М. В., Краснокутська Н. С., Бланк І. А. та інші.

Як свідчить аналіз публікацій, у вчених немає єдиної точки зору стосовно визначення кола завдань і системних показників як оцінних ін-

дикаторів фінансового потенціалу. Це обумовлює необхідність подальшого дослідження даної проблеми.

Метою статті є обґрунтування методичного інструментарію, напрямків аналізу та оцінювання фінансового потенціалу підприємства роздрібною торгівлі.

О цінка фінансового потенціалу будь-якого підприємства є аналітичною процедурою, що передбачає визначення цінності його фінансових можливостей за різних умов порівняння. Такі умови, на наш погляд, визначаються колом завдань, які вирішуються під час оцінювання:

- 1) виявлення фінансових можливостей функціонування та розвитку за рахунок різних джерел;
- 2) визначення ступеня достатності наявних фінансових можливостей для реалізації поточних або стратегічних фінансових цілей;
- 3) встановлення повноти реалізації сформованих фінансових можливостей;
- 4) визначення збалансованості реалізації фінансових можливостей підприємства із іншими складовими його потенціалу;
- 5) вимірювання ефективності реалізації фінансового потенціалу.

З нашої точки зору, цілям формування фінансової стратегії більшою мірою відповідають перші два завдання, вирішення яких дозволить узгодити фінансові цілі з наявними ресурсами. Питання повноти, збалансованості та ефективності реалізації фінансового потенціалу, хоча і мають важливе значення під час моніторингу досягнення фінансових цілей, проте мають розглядатися під час оцінки реалізації фінансової стратегії, а не її формування.

Зважаючи на коло визначених вище завдань, окремого дослідження потребує вивчення аналітичних систем показників, які можуть використовуватися як оцінні індикатори наявності та достатності фінансового потенціалу. В економічній літературі під час розробки таких систем дослідники переважно схиляються до вибору традиційних фінансових показників, згрупованих за напрямками: показники структури та динаміки капіталу, показники платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності [1–6]. З нашої точки зору, такий підхід не розмежовує оцінку фінансового стану підприємства та оцінку його фінансового потенціалу, що відрізняються, перш за все, часовою спрямованістю результатів. Оцінка фінансового стану має надати характеристику фінансовій діяльності підприємства з позицій досягнутих результатів на дату оцінки. Оцінка фінансового потенціалу має виявити наявні та латентні фінансові можливості, які забезпечать майбутні результати.

Коло фінансових можливостей, відповідно до досліджень М. В. Кудіної, визначається «наявністю та доступністю фінансових ресурсів, тобто джерел фінансування» [7, с. 178]. Іншої точки зору дотримується Н. С. Краснокутська, яка пропонує виділяти дві принципові складові фінансового потенціалу: фінансові ресурси та фінансові компетенції [8]. Фінансові ресурси можуть бути представлені «у формі грошових коштів, коштів у розрахунках і фінансових інвестицій і сформовані за рахунок різних джерел (власного та позикового капіталу) та з використанням різних технологій і механізмів фінансування» [8, с. 32]. Використання цих технологій і механізмів залежить від рівня здатностей і компетенцій фінансових менеджерів і визначає певний рівень ділової активності та рентабельності.

Зважаючи на неоднорідність фінансового потенціалу, його оцінку для цілей формування фінансової стратегії підприємств роздрібно торгівлі, на наш погляд, доцільно здійснювати за двома напрямками:

- 1) оцінка наявності та достатності фінансових ресурсів;
- 2) рівень розвитку фінансових компетенцій.

Основним критерієм наявності фінансових ресурсів є їх вартість, збільшення якої за інших рівних умов свідчатиме про нарощення ресурсної складової фінансового потенціалу. Найбільш повно система вартісної оцінки фінансового по-

тенціалу представлена у праці [8] і охоплює визначення вартості грошових коштів і їх еквівалентів, короткострокових фінансових інвестицій і коштів у розрахунках на дату оцінки. З нашої точки зору, така система показників, хоча і характеризує наявні фінансові ресурси для цілей реалізації фінансової стратегії, але має бути доповнена показниками структури капіталу та фінансової стійкості з метою визначення пріоритетних для підприємства джерел фінансування та перспектив щодо їх залучення. Дійсно, якщо наявні фінансові ресурси сформовані переважно за рахунок кредиторської заборгованості та банківських кредитів, а чистий прибуток недостатній не тільки для цілей розвитку, але і функціонування, то розробка, наприклад, консервативної фінансової стратегії не буде мати вагомого підґрунтя.

Зурахуванням зазначеного вважаємо необхідним для підприємств роздрібно торгівлі сформувати систему показників оцінки стану ресурсної складової фінансового потенціалу, які характеризують його наявність і забезпеченість джерелами фінансування, що наведено в *табл. 1*.

Як було визначено вище, другим напрямом оцінки фінансового потенціалу для цілей формування фінансової стратегії є його компетентісна складова. На наш погляд, хоча природа цієї складової нематеріальна, а її характеристики (здатності та компетенції фінансових менеджерів) не мають прямого вартісного виміру, проте для її оцінки може бути застосований результатний підхід. Виявляючи фінансові здатності (залучення капіталу, інвестування, забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності тощо), фінансові менеджери забезпечують отримання різних результатів. Наявність потужних фінансових компетенцій буде підтверджуватися стабільною платоспроможністю підприємства роздрібно торгівлі, його високою діловою активністю, підвищенням рентабельності власного капіталу. Натомість, низький рівень досвіду та знань фахівців фінансової сфери незмінно призведе до проблем з розрахунками, невідповідності між операційними та інвестиційними потребами та наявними (або доступними) джерелами їх фінансування.

Зазначене дозволяє стверджувати, що оцінка фінансових компетенцій потребує застосування не тільки експертних методів (наприклад, використання системи реляційних матриць [8]), але і системи статичних (фінансові коефіцієнти)

Система показників оцінки стану ресурсної складової фінансового потенціалу підприємств роздрібною торгівлі

Показник	Методика розрахунку / умовні позначення	Інформаційне забезпечення
Показники наявності фінансових ресурсів		
Вартість наявних фінансових ресурсів (ΦP_H)	$\Phi P_H = Z_{ГК} + \Phi I + ДЗ_p + B_{отр}$ де ΦP_H – вартість наявних фінансових ресурсів; $Z_{ГК}$ – залишок грошових коштів та їх еквівалентів на дату оцінки; ΦI – фінансові інвестиції на дату оцінки; $ДЗ_p$ – вартість дебіторської заборгованості, реальної до погашення; $B_{отр}$ – вартість отриманих векселів	Ф. № 1 (дод. 1 НП(С)БО 1); ф. № 5 «Примітки до фінансової звітності»
Питома вага наявних фінансових ресурсів у загальній величині капіталу ($Ч_{ФР}$)	$Ч_{ФР} = \Phi P_H : K,$ де K – вартість капіталу на дату оцінки	
Показники забезпеченості фінансового потенціалу джерелами фінансування		
Коефіцієнт автономії ($K_{авт}$)	$K_{авт} = BK : K,$ де BK – вартість власного капіталу на дату оцінки	
Коефіцієнт залежності від банківського кредитування ($K_{зал/бк}$)	$K_{зал/бк} = BK : K,$ де BK – величина банківських кредитів на дату оцінки	
Власний оборотний капітал ($ВOK$)	$ВOK = BK' - HA,$ де BK' – власний капітал (з урахуванням довгострокових зобов'язань); HA – необоротні активи	Ф. № 1 (дод. 1 до НП(С)БО 1)
Коефіцієнт маневреності власного капіталу ($K_{ман}$)	$K_{ман} = ВOK : BK$	
Коефіцієнт забезпеченості наявних фінансових ресурсів власним оборотним капіталом ($K_{забФР}$)	$K_{забФР} = ВOK : \Phi P_H$	Ф. № 1 (дод. 1 НП(С)БО 1); ф. № 5 «Примітки до фінансової звітності»

та динамічних (індекси) показників. Ураховуючи, що побудова будь-якої системи оцінки вимагає відбору не всіх можливих показників, а лише найбільш релевантних завданням оцінки, нами пропонується для оцінки фінансових компетенцій використовувати показники, згруповані за чотирма сферами фінансових компетенцій (табл. 2):

- 1) забезпечення платоспроможності, відсутність або низький рівень якої в довгостроковій перспективі призведе до проблем із погашенням боргів і нестачею джерел фінансування діяльності;
- 2) підвищення ділової активності, що вважається одним із важливих резервів зменшення потреб у фінансуванні за рахунок прискореного вивільнення коштів з обороту;

- 3) забезпечення рентабельності, від'ємний або низький рівень якої є свідченням недостатньої доходності інвестицій і може призвести до виходу власників із бізнесу;
- 4) управління вартістю бізнесу, що дозволяє узгодити інтереси власників і менеджерів, орієнтуватися в прийнятті рішень на критерії нарощення вартості вкладеного капіталу, а також завжди має стратегічну орієнтацію через часовий розрив у здійсненні витрат і отриманні реальних доходів на інвестиції.

Слід зазначити, що такі традиційні для фінансового аналізу підприємств роздрібною торгівлі показники, як оборотність товарних запасів і рентабельність товарообороту, нами не включено в авторську систему оцінки

**Система показників оцінки фінансових компетенцій підприємств роздрібної торгівлі
(на основі результатного підходу)**

Напрямок оцінки фінансових компетенцій	Показник	Інформаційне забезпечення
Забезпечення платоспроможності	Загальний коефіцієнт покриття; проміжний коефіцієнт покриття; коефіцієнт абсолютної ліквідності; динаміка коефіцієнтів	Ф. № 1 (дод. 1 до НП(С)БО 1)
Підвищення ділової активності	Оборотність активів; оборотність дебіторської заборгованості; оборотність кредиторської заборгованості; співвідношення оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості; динаміка показників оборотності	Ф. № 1, ф. № 2 (дод. 1 до НП(С)БО 1); ф. № 5 «Примітки до фінансової звітності»
Забезпечення рентабельності	Величина та динаміка чистого прибутку; рентабельність інвестованого капіталу; рентабельність власного капіталу; динаміка показників рентабельності	Ф. № 1, ф. № 2 (дод. 1 до НП(С)БО)
Вартісного управління	Економічна додана вартість; точка стратегічного руйнування вартості; величина та темп зростання чистого грошового потоку; темп стійкого зростання	Ф. № 1, ф. № 2 (дод. 1 до НП(С)БО); ф. № 5 «Примітки до фінансової звітності»; матеріали управлінського обліку

Джерело: складено за даними [6; 9; 10].

фінансових компетенцій через їх більшу залежність від рівня розвитку операційної складової потенціалу. І операційний прибуток, і товарооборот, і товарні запаси визначаються, перш за все, умовами операційної діяльності торговельних підприємств: товарною пропозицією, її гнучкістю, попитом на сформований операційними менеджерами асортимент, умовами співпраці з постачальниками тощо. Фінансові менеджери, навіть за високого рівня компетенцій, не мають важелів впливу на ці показники, а отже, застосувати їх під час оцінки фінансового потенціалу, з нашої точки зору, некоректно.

З метою виявлення зв'язку стану ресурсної складової фінансового потенціалу та розвитку фінансових компетенцій, на наш погляд, доцільно застосувати метод комбінаційного аналітичного групування, що дозволяє здійснювати зіставлення різномірних ключових показників. Ключовими показниками для такого зіставлення нами обрано:

- ✦ питому вагу наявних фінансових ресурсів у загальній величині ресурсного потенціалу (як характеристику наявності фінансових ресурсів);
- ✦ коефіцієнт забезпеченості наявних фінансових ресурсів власним оборотним

капіталом (як характеристику забезпеченості джерелами фінансування);

- ✦ загальний коефіцієнт покриття (як характеристику рівня розвитку фінансових компетенцій із забезпечення платоспроможності);
- ✦ приріст оборотності активів (як індикатор рівня розвитку компетенцій із підвищення ділової активності);
- ✦ рентабельність власного капіталу (як характеристику фінансових компетенцій із підвищення доходності інвестованого капіталу);
- ✦ економічну додану вартість (як індикатор рівня розвитку компетенцій із управління вартістю).

Логіка вибору показників зумовлюється їх інформативністю для характеристики того чи іншого напрямку, а також відсутністю прямого зв'язку між собою.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження визначено, що важливим напрямом стратегічного фінансового аналізу є дослідження фінансового потенціалу підприємств роздрібної торгівлі, яке для цілей формування їх фінансової стратегії запропоновано здійснювати за двома аспектами: визначення наявності та достатності фінансових ресурсів та аналіз рівня

розвитку фінансових компетенцій. Для вивчення стану наявних фінансових ресурсів розроблено систему показників, що дозволяють здійснити дослідження ресурсної складової фінансового потенціалу за критеріями наявності фінансових ресурсів та їх забезпеченості джерелами фінансування. Основними складовими фінансових компетенцій підприємств роздрібної торгівлі, які мають бути прийняті до уваги під час розробки фінансової стратегії, визначено компетенції із забезпечення платоспроможності, підвищення ділової активності та рентабельності, компетенції з вартісного управління. Для визначення рівня їх розвитку на підприємствах запропоновано систему оцінних показників. Дослідження зв'язку стану ресурсної складової фінансового потенціалу та розвитку фінансових компетенцій пропонується проводити з використанням методу комбінаційного аналітичного групування.

Перспективи подальших досліджень полягають у можливості вдосконалення запропонованого методичного інструментарію оцінки фінансового потенціалу за рахунок урахування впливу чинників зовнішнього середовища на фінансовий потенціал підприємств роздрібної торгівлі. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Кайгородов А. Г., Хомякова А. А. Финансовый потенциал как критерий целесообразности финансового оздоровления предприятия. *Аудит и финансовый анализ*. 2007. № 4. URL: <https://auditfin.com/fin/2007/4/Номыakova/Номыakova%20.pdf>
2. Маслак О. І. Особливості оцінювання фінансового потенціалу промислового підприємства. *Вісник КрНУ ім. М. Остроградського*. 2012. Вип. 6. С. 124–129. URL: [http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1\(77\)/124.pdf](http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1(77)/124.pdf)
3. Николаевская О. А. Оценка финансового потенциала промышленного предприятия. *Управление экономическими системами*. 2013. № 4. URL: <http://uecs.ru/teoriya-upravleniya/item/2092-2013-04-16-06-06-18>
4. Толпежников Р. А., Маматова Л. Ш. Оценка и прогнозирование финансового потенциала предприятия. *Эффективная экономика*. 2012. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1639>
5. Сердюк-Копчекчи Ю. В. Модель диагностики финансового потенциала промышленных предприятий. *Финансы, учет, банки*. 2011. Вып. 13. С. 92–102.
6. Фомин П. А., Старовойтов М. К. Особенности оценки производственного и финансового потенциала промышленных предприятий. *Среднее профессиональное образование*. 2002. № 11. С. 25–35.
7. Кудина М. В. Теория стоимости компании. М. : Форум ; ИНФРА-М, 2010. 368 с.
8. Краснокутська Н. С. Управління потенціалом торговельного підприємства : монографія. Харків : ХДУХТ, 2012. 321 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/20758/3/Krasnokutska_Upravlinnia_potentsialom_2012.pdf
9. Павлова Л. Н. Финансовый менеджмент : учебник. М. : Юнити-Дана, 2013. 546 с.
10. Бланк И. А. Финансовая стратегия предприятия. Киев : Эльга, Ника-Центр, 2014. 720 с.

REFERENCES

- Blank, I. A. *Finansovaya strategiya predpriyatiya* [The Financial Strategy of the Enterprise]. Kyiv: Elga ; Nika-Tsent, 2014.
- Fomin, P. A., and Starovoytov, M. K. "Osobennosti otsenki proizvodstvennogo i finansovogo potentsiala promyshlennykh predpriyatiy" [Features of the Assessment of the Production and Financial Potential of Industrial Enterprises]. *Sredneye professionalnoye obrazovaniye*, no. 11 (2002): 25-35.
- Kaygorodov, A. G., and Khomyakova, A. A. "Finansovyy potentsial kak kriteriy tselesoobraznosti finansovogo ozdorovleniya predpriyatiya" [Financial Potential as Criterion of Expediency of Financial Improvement of Firm]. *Audit i finansovyy analiz*. 2007. <https://auditfin.com/fin/2007/4/Номыakova/Номыakova%20.pdf>
- Krasnokutska, N. S. "Upravlinnia potentsialom torhovelnoho pidpriemstva" [Management of the Potential of a Commercial Enterprise]. Kharkiv : KhDUKhT, 2012. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/20758/3/Krasnokutska_Upravlinnia_potentsialom_2012.pdf
- Kudina, M. V. *Teoriya stoimosti kompanii* [The Theory of Company Value]. Moscow: Forum ; INFRA-M, 2010.
- Maslak, O. I. "Osoblyvosti otsiniuvannia finansovoho potentsialu promyslovoho pidpriemstva" [Features of Evaluation of Financial Potential of Industrial Enterprises]. *Visnyk KrNU im. M. Ostrohradskoho*. 2012. [http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1\(77\)/124.pdf](http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1(77)/124.pdf)
- Nikolaevskaya, O. A. "Otsenka finansovogo potentsiala promyshlennogo predpriyatiya" [Assessment of the Financial Potential of an Industrial Enterprise]. *Upravleniye ekonomicheskimi sistemami*. 2013. <http://uecs.ru/teoriya-upravleniya/item/2092-2013-04-16-06-06-18>
- Pavlova, L. N. *Finansovyy menedzhment* [Financial Management]. Moscow: Yuniti-Dana, 2013.
- Serdyuk-Kopchekchi, Yu. V. "Model diagnostiki finansovogo potentsiala promyshlennykh predpriyatiy" [A Model for Diagnosing the Financial Potential of Industrial Enterprises]. *Finansy, uchët, banki*, no. 13 (2011): 92-102.
- Tolpezhnikov, R. A., and Mamatova, L. Sh. "Otsenka i prohozirovaniye finansovogo potentsiala predpriyatiya" [Assessment and Forecasting of the Financial Potential of the Enterprise]. *Efektivna ekonomika*. 2012. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1639>